KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	**Historia sztuki średniowiecznej w Polsce**
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Medieval Art in Poland
Kierunek studiów	Historia sztuki
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Prof. dr hab. Urszula Małgorzata Mazurczak - wykład Dr Aleksandra Krauze-Kołodziej - ćwiczenia

Forma zajęć *(katalog zamknięty ze słownika)*	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30+30	2+3	2+2
ćwiczenia	30+30	2+3	3+3

Wymagania wstępne	W1. Umiejętność uczenia się, pracy indywidualnej i współpracy z innymi. W2. Umiejętność przygotowywania prezentacji/projektów. W3. Umiejętność krytycznej lektury tekstów naukowych.

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. zapoznanie studentów ze średniowieczną sztuką w Polsce (sztuka przedromańska, romańska i gotycka) w zakresie architektury, rzeźby, malarstwa oraz rzemiosła artystycznego
C2. zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami dotyczącymi przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej sztuki w Polsce
C3. poszerzenie wiedzy studentów na temat realiów historyczno-kulturowych oraz uwarunkowań filozoficznych i teologicznych, jakie wywarły wpływ na rozwój sztuki średniowiecza
C4. uświadomienie studentom ciągłości i wpływów kulturowych oraz technicznych i technologicznych poprzednich epok w sztuce polskiej w okresie średniowiecza

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
	WIEDZA	
W_01	Student uzyskuje wiedzę na temat średniowiecznej sztuki polskiej (przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej) w zakresie architektury, rzeźby, malarstwa oraz rzemiosła artystycznego	K_W01
W_02	Student poznaje podstawowe pojęcia dotyczące polskiej sztuki przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej	K_W03
W_03	Student zyskuje wiedzę na temat realiów historyczno-kulturowych oraz uwarunkowań filozoficznych i teologicznych, w których rozwijała się średniowieczna sztuka w Polsce w kontekście sztuki europejskiej	K_W01; K_W04
W_04	Student poznaje ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok, które uwidaczniają się w sztuce średniowiecznej w Polsce	K_W03; K_W04
W_05	Student poznaje wpływy tradycji łacińskiej i bizantyńskiej na sztukę średniowiecznej Polski	K_W01; K_W04
W_06	Student poznaje pojęcia z zakresu opisu, analizy i interpretacji dzieła sztuki	K_W03
	UMIEJĘTNOŚCI	
U_01	Student rozwija rozpoznaje i datuje dzieła sztuki wybranego okresu i umieszcza je w odpowiednim kontekście kulturowym	K_U01
U_02	Student opisuje, analizuje i interpretuje dzieła sztuki na wybranych przykładach sztuki średniowiecznej	K_U02; K_U06
U_03	Student wyszukuje, selekcjonuje i analizuje informacje przy pomocy różnych źródeł i opracowań	K_U04
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_01	Student rozwija swoje umiejętności komunikacyjne (dyskusje, formułowanie samodzielnej wypowiedzi ustnej oraz pisemnej)	K_K01
K_02	Student zyskuje gruntowne przygotowanie do dalszych studiów z zakresu historii sztuki	K_K01
K_03	Student widzi potrzebę ciągłego dokształcania się, rozwijania swoich zainteresowań oraz dalszych studiów z zakresu historii sztuki	K_K01
K_04	Student dostrzega różnorodność dziedzictwa kulturowego Polski i jego wpływu na kulturę Europy	K_K02
K_05	Student rozwija w sobie podstawy „wrażliwości" konserwatorskiej oraz dbania o potrzebę ochrony zabytków	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

I. Wykład **Sztuka przedromańska i romańska**

Podczas zajęć prezentowana jest plastyka romańska i gotycka w ujęciu chronologicznym: kamienna rzeźba architektoniczna z jej stylowymi związkami z europejską rzeźbą szczególnie włoską, burgundzką i saską. Szczególną uwagę przykłada się do romańskich tympanonów fundacyjnych wyróżniających się cechami oryginalnymi jako dziedzictwa w Polsce. Analizuje się rzeźbę kamienną sepulkralną oraz niezwykle bogatą spuściznę snycerki gotyckiej, która stanowi dzieła monumentalne w formach ołtarzy szafiastych, krucyfiksów i figur wolo stojących. Porównywane są dzieła zachowane w Polsce z bogatą pod względem stylistyki i treści rzeźbą europejską, która w różnych nurtach przenikała na tereny Polski.
Podobnie jak w wypadku sztuki europejskiej, przekazuje się wiedzę praktycznego rozpoznawania dzieł sztuki – architektury, malarstwa i średniowiecznej w Polsce. Wskazywana jest zależność architektury od budulca znajdującego się w regionie jak i funkcji budowli: sakralnej, mieszkalnej, handlowej, municypalnej i obronnej. Ukazywane jest miejsce sytuowania obiektu w stosunku do układu planu urbanistyki miasta osady. Określają one do dzisiaj czytelne układy miast dużych jak np. Kraków, Poznań, Wrocław, Toruń, Gdańsk oraz małych np. Chełmno, Brzeg, Kalisz. Praktyczna wiedza o zabytkach, którą powinien posiadać historyk sztuki na poziomie licencjatu dotyczy także plastyki zwłaszcza jest uwarunkowań technologicznych, techniki wykonania i stanu zachowania Jest to istotne dla prowadzenia prac zawodowych: inwentaryzatorskich, muzealniczych oraz badań. W polskich uwarunkowaniach zachowanych jest szereg zabytków plastyki; malarstwa grafiki i rzeźby, które uległy zniszczeniom w wyniku działań wojennych, ale i świadomym adaptacjom podejmowanych w późniejszych wiekach. Umiejętność rozróżnienia oryginalnej warstwy pierwotnej, od późniejszych interwencji jest zadaniem kluczowym dobrego przygotowania zawodowego. W sposób syntetyczny omawiana jest tradycja sztuki prawosławnej w Polsce średniowiecznej, w zakresie malarstwa, głównie ikony jej liturgicznego i dogmatycznego znaczenia oraz rangi artystycznej.

Sztuka gotycka
Architektura gotycka w swoich powinowactwach zakonnych cysterskich, franciszkańskich i dominikańskich prezentowana jest w obrębie podstawowych założeń reguł zakonnych tym samym uniwersalizmu architektury europejskiej w zakresie funkcjonalnych układów przestrzennych. Wskazuje się również na dążenia do oryginalnych rozwiązań konstrukcyjnych i dekoracji które określają gotyk: Śląska, Małopolski, Wielkopolski oraz Pomorza. Osmoza architektury ościennej z własnymi rozwiązaniami, daje obraz architektury w Polsce jako dziedzictwo narodowe wpisane do tradycji europejskiej.

II. Ćwiczenia

Sztuka przedromańska i romańska
<u>Podczas ćwiczeń poruszone zostaną, między innymi, następujące zagadnienia:</u>
-Sztuka wczesnośredniowieczna na ziemiach polskich – zarys dziejów w kontekście przemian historycznych oraz różnorodnych wpływów teologicznych epoki
-Opis, analiza interpretacja dzieła sztuki – wprowadzenie i podstawowe pojęcia
-Wprowadzenie do sztuki średniowiecznej ziem polskich – sztuka pradziejowa
-Sztuka przedromańska – architektura i rzeźba
-Sztuka przedromańska – malarstwo książkowe i rzemiosło artystyczne
-Sztuka grodów i podgrodzi
-Sztuka romańska do początku XII wieku – architektura, rzeźba, malarstwo miniaturowe, rzemiosło artystyczne
-Sztuka romańska w XII wieku – architektura i rzeźba
-Sztuka romańska w XII wieku – malarstwo miniaturowe i rzemiosło artystyczne
-Sztuka późnoromańska w pocz. XIII wieku – architektura i rzeźba
-Sztuka późnoromańska w pocz. XIII wieku – malarstwo miniaturowe i rzemiosło artystyczne

-Sztuka romańska na ziemiach polskich w kontekście sztuki europejskiej

Sztuka gotycka
Podczas ćwiczeń poruszone zostaną, między innymi, następujące zagadnienia:
-Sztuka gotycka na ziemiach polskich – zarys dziejów w kontekście przemian historycznych oraz różnorodnych wpływów teologicznych epoki
-Opis, analiza interpretacja dzieła sztuki – ćwiczenia praktyczne
-Sztuka gotycka – architektura x 3 zajęcia
-Sztuka gotycka – rzeźba x 3 zajęcia
-Sztuka gotycka – malarstwo x 3 zajęcia
-Sztuka gotycka – grafika
-Sztuka gotycka – rzemiosło artystyczne x 2 zajęcia
-Sztuka gotycka na ziemiach polskich w kontekście sztuki europejskiej

Część ćwiczeń prowadzonych przez Panią dr Aleksandrę Krauze-Kołodziej przeprowadzona zostanie w terenie (np. w muzeach, świątyniach), co pozwoli Studentom sprawdzić i ugruntować poznaną wiedzę w praktyce.

Studenci, na ćwiczeniach, w każdym semestrze (cztery prace na semestr), zostaną poproszeni o przygotowanie prac projektowych :
a) referatów ustnych na temat wybranych dzieł sztuki (opis, analiza i interpretacja na podstawie wybranej literatury) – literatura przekazana zostanie na zajęciach
b) referatów z zakresu znajomości lektur – prezentacja wybranej z 5 obowiązkowych lektur uzupełniających – wystąpienie ustne wraz z materiałem ilustracyjnym
c) pracy pisemnej opracowującej pozostałe wybrane lektury
d) pracy pisemna – uzupełnienie karty katalogowej zabytku

Ćwiczenia, prowadzone przez Panią dr Aleksandrę Krauze-Kołodziej, wykorzystują nowoczesne metody pracy ze studentem (metody tutoringowe, praca indywidualna, projektowa, praca warsztatowa i w grupie, *case studies, fieldwork*), zapoznają również uczestników zajęć z możliwościami stypendialnymi oraz funduszami, które mogą pomóc im rozwinąć swoją ścieżkę zawodową w przyszłości.
Podczas autorskich zajęć, w odpowiedzi na wykonywane zadania indywidualne i grupowe oraz projekty, studenci otrzymają również ustny i pisemny *feedback*, który pomoże im rozwinąć swoją wiedzę i umiejętności.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne *(lista wyboru)*	Metody weryfikacji *(lista wyboru)*	Sposoby dokumentacji *(lista wyboru)*
WIEDZA			
W_01	wykład konwersatoryjny / wykład problemowy / studium przypadku (case study)	Test / egzamin	Test / egzamin
W_02	wykład konwersatoryjny / wykład problemowy / studium przypadku (case study)	Test / egzamin	Test / egzamin
W_03	wykład konwersatoryjny /	Test / egzamin / Obserwacja	Test / egzamin / Inne:

	wykład problemowy / studium przypadku (case study)/ dyskusja wykład konwersatoryjny metoda SWOT	/ referat / prezentacja/ projekt	indywidualna ocena pozyskanej wiedzy / Test
W_04	wykład konwersatoryjny / wykład problemowy / studium przypadku (case study)/ dyskusja wykład konwersatoryjny metoda SWOT	Test / egzamin / Obserwacja / referat / prezentacja/ projekt	Test / egzamin / Inne: indywidualna ocena pozyskanej wiedzy / Test
W_05	wykład konwersatoryjny / wykład problemowy / studium przypadku (case study)/ dyskusja wykład konwersatoryjny metoda SWOT	Test / egzamin / Obserwacja / referat / prezentacja/ projekt	Test / egzamin / Inne: indywidualna ocena pozyskanej wiedzy / Test
W_06	wykład konwersatoryjny / wykład problemowy / studium przypadku (case study)/ dyskusja wykład konwersatoryjny metoda SWOT	Test / egzamin / Obserwacja / referat / prezentacja/ projekt	Test / egzamin / Inne: indywidualna ocena pozyskanej wiedzy / Test
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	burza mózgów / giełda pomysłów; ćwiczenia praktyczne ; metoda projektu ; metody tutoringowe	sprawdzenie umiejętności praktycznych ; referat / prezentacja/ projekt	Inne: indywidualna ocena aktywności oraz przygotowanych prac projektowych
U_02	burza mózgów / giełda pomysłów; ćwiczenia praktyczne ; metoda projektu; metody tutoringowe	sprawdzenie umiejętności praktycznych ; referat / prezentacja/ projekt	Inne: indywidualna ocena aktywności oraz przygotowanych prac projektowych
U_03	burza mózgów / giełda pomysłów; ćwiczenia praktyczne ; metoda projektu; metody tutoringowe	sprawdzenie umiejętności praktycznych ; referat / prezentacja/ projekt	Inne: indywidualna ocena aktywności oraz przygotowanych prac projektowych
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja / praca zespołowa / praca projektowa / metody tutoringowe	sprawdzenie umiejętności praktycznych	Inne: indywidualna ocena aktywności / karta oceny pracy w grupie / karta projektu
K_02	dyskusja / praca zespołowa / metody tutoringowe	sprawdzenie umiejętności praktycznych	Inne: indywidualna ocena aktywności
K_03	dyskusja / praca zespołowa / praca w grupie / burza mózgów / metody tutoringowe	sprawdzenie umiejętności praktycznych	Inne: indywidualna ocena aktywności / karta oceny pracy w grupie
K_04	dyskusja / praca zespołowa	sprawdzenie umiejętności	Inne: indywidualna ocena

	/ praca w grupie / burza mózgów / metody tutoringowe / praca projektowa	praktycznych	aktywności / karta oceny pracy w grupie
K_05	dyskusja / praca zespołowa / praca w grupie / burza mózgów / metody tutoringowe / praca projektowa	sprawdzenie umiejętności praktycznych	Inne: indywidualna ocena aktywności / karta oceny pracy w grupie

VI. Kryteria oceny.

OCENA BARDZO DOBRA:
W1. Student w stopniu bardzo dobrym posiada wiedzę na temat średniowiecznej sztuki polskiej (przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej) w zakresie architektury, rzeźby, malarstwa oraz rzemiosła artystycznego
W2. Student w stopniu bardzo dobrym zna i rozróżnia podstawowe pojęcia dotyczące polskiej sztuki przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej zakresu architektury, technik rzeźbiarskich, malarskich oraz wybranych technik rzemieślniczych
W3. Student w stopniu bardzo dobrym zyskał wiedzę na temat realiów historyczno-kulturowych oraz uwarunkowań filozoficznych i teologicznych, w których rozwijała się średniowieczna sztuka polska
W4. Student w stopniu bardzo dobrym rozumie ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok w polskiej sztuce przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej
U1. Student w stopniu bardzo dobrym rozpoznaje i datuje dzieła sztuki wybranego okresu i umieszcza je w odpowiednim kontekście kulturowym
U2. Student w stopniu bardzo dobrym wyszukuje, selekcjonuje i analizuje informacje przy pomocy różnych źródeł i opracowań
U3. Student w stopniu bardzo dobrym dostrzega ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok, które uwidaczniają się w polskiej sztuce średniowiecznej
K1. Student w stopniu bardzo dobrym widzi potrzebę ciągłego dokształcania się, rozwijania swoich zainteresowań oraz dalszych studiów z zakresu historii sztuki
K2. Student w stopniu bardzo dobrym dostrzega różnorodność dziedzictwa kulturowego średniowiecznej Polski i jego wpływu na kulturę Europy
K3. Student bardzo chętnie rozwija w sobie podstawy „wrażliwości" konserwatorskiej oraz dbania o potrzebę ochrony zabytków

OCENA DOBRA:
W1. Student w stopniu dobrym posiada wiedzę na temat średniowiecznej sztuki polskiej (przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej) w zakresie architektury, rzeźby, malarstwa oraz rzemiosła artystycznego
W2. Student w stopniu dobrym zna i rozróżnia podstawowe pojęcia dotyczące polskiej sztuki przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej zakresu architektury, technik rzeźbiarskich, malarskich oraz wybranych technik rzemieślniczych
W3. Student w stopniu dobrym zyskał wiedzę na temat realiów historyczno-kulturowych oraz uwarunkowań filozoficznych i teologicznych, w których rozwijała się średniowieczna sztuka polska

W4. Student w stopniu dobrym rozumie ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok w polskiej sztuce przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej
U1. Student w stopniu dobrym rozpoznaje i datuje dzieła sztuki wybranego okresu i umieszcza je w odpowiednim kontekście kulturowym
U2. Student w stopniu dobrym wyszukuje, selekcjonuje i analizuje informacje przy pomocy różnych źródeł i opracowań
U3. Student w stopniu dobrym dostrzega ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok, które uwidaczniają się w polskiej sztuce średniowiecznej
K1. Student w stopniu dobrym widzi potrzebę ciągłego dokształcania się, rozwijania swoich zainteresowań oraz dalszych studiów z zakresu historii sztuki
K2. Student w stopniu dobrym dostrzega różnorodność dziedzictwa kulturowego średniowiecznej Polski i jego wpływu na kulturę Europy
K3. Student chętnie rozwija w sobie podstawy „wrażliwości" konserwatorskiej oraz dbania o potrzebę ochrony zabytków

OCENA DOSTATECZNA:
W1. Student w stopniu dostatecznym posiada wiedzę na temat średniowiecznej sztuki polskiej (przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej) w zakresie architektury, rzeźby, malarstwa oraz rzemiosła artystycznego
W2. Student w stopniu dostatecznym zna i rozróżnia podstawowe pojęcia dotyczące polskiej sztuki przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej zakresu architektury, technik rzeźbiarskich, malarskich oraz wybranych technik rzemieślniczych
W3. Student w stopniu dostatecznym zyskał wiedzę na temat realiów historyczno-kulturowych oraz uwarunkowań filozoficznych i teologicznych, w których rozwijała się średniowieczna sztuka polska
W4. Student w stopniu dostatecznym rozumie ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok w polskiej sztuce przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej
U1. Student w stopniu dostatecznym rozpoznaje i datuje dzieła sztuki wybranego okresu i umieszcza je w odpowiednim kontekście kulturowym
U2. Student w stopniu dostatecznym wyszukuje, selekcjonuje i analizuje informacje przy pomocy różnych źródeł i opracowań
U3. Student w stopniu dostatecznym dostrzega ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok, które uwidaczniają się w polskiej sztuce średniowiecznej
K1. Student w stopniu dostatecznym widzi potrzebę ciągłego dokształcania się, rozwijania swoich zainteresowań oraz dalszych studiów z zakresu historii sztuki
K2. Student w stopniu dostatecznym dostrzega różnorodność dziedzictwa kulturowego średniowiecznej Polski i jego wpływu na kulturę Europy
K3. Student w miarę chętnie rozwija w sobie podstawy „wrażliwości" konserwatorskiej oraz dbania o potrzebę ochrony zabytków

OCENA NIEDOSTATECZNA:
W1. Student w stopniu niedostatecznym posiada wiedzę na temat średniowiecznej sztuki polskiej (przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej) w zakresie architektury, rzeźby, malarstwa oraz rzemiosła artystycznego

W2. Student w stopniu niedostatecznym zna i rozróżnia podstawowe pojęcia dotyczące polskiej sztuki przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej zakresu architektury, technik rzeźbiarskich, malarskich oraz wybranych technik rzemieślniczych
W3. Student w stopniu niedostatecznym zyskał wiedzę na temat realiów historyczno-kulturowych oraz uwarunkowań filozoficznych i teologicznych, w których rozwijała się średniowieczna sztuka polska
W4. Student w stopniu niedostatecznym rozumie ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok w polskiej sztuce przedromańskiej, romańskiej i gotyckiej
U1. Student w stopniu niedostatecznym rozpoznaje i datuje dzieła sztuki wybranego okresu i umieszcza je w odpowiednim kontekście kulturowym
U2. Student w stopniu niedostatecznym wyszukuje, selekcjonuje i analizuje informacje przy pomocy różnych źródeł i opracowań
U3. Student w stopniu niedostatecznym dostrzega ciągłości i wpływy kulturowe oraz techniczne i technologiczne poprzednich epok, które uwidaczniają się w polskiej sztuce średniowiecznej
K1. Student w stopniu niedostatecznym widzi potrzebę ciągłego dokształcania się, rozwijania swoich zainteresowań oraz dalszych studiów z zakresu historii sztuki
K2. Student w stopniu niedostatecznym dostrzega różnorodność dziedzictwa kulturowego średniowiecznej Polski i jego wpływu na kulturę Europy
K3. Student niechętnie rozwija w sobie podstawy „wrażliwości" konserwatorskiej oraz dbania o potrzebę ochrony zabytków
-student jest nieobecny na zajęciach
-student nie jest aktywny podczas zajęć i nie wykonuje zadań i projektów przydzielonych przez wykładowcę uzyskując oceny niedostateczne
-student uzyskuje niedostateczne oceny z prac kontrolnych oraz kolokwiów

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	**Wykład: 30 + 30** **Ćwiczenia: 30+5 (konsultacje) + 30+5 (konsultacje)**
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	**60+60**

VIII. Literatura

Literatura podstawowa

I. Sztuka przedromańska i romańska - Lektury podstawowe (wykład):

-Sztuka polska przedromańska i romańska, red. M. Walicki, Warszawa 1970.
-Historia sztuki polskiej, t. I . Sztuka średniowieczna, red. T. Dobrowolski, Kraków 1978.
-Z. Świechowski, Sztuka polska. Romanizm, Warszawa 2009.
-T. Mroczko, Polska sztuka przedromańska i romańska, Warszawa 1988.
-T. Mroczko, Czerwińsk romański, Warszawa 1989.
-T. Chrzanowski, Sztuka w Polsce Piastów i Jagiellonów, Warszawa 1993.
-J. Jarzewicz, Kościoły romańskie w Polsce, Kraków 2014.
-T. Dobrzeniecki, Drzwi Gnieźnieńskie, Warszawa 1999.
-E. Łużyniecka, Architektura klasztorów cysterskich. Filie lubiąskie i inne cenobia śląskie, Wrocław 2002.
- E. Łużyniecka, Z. Świechowski, R. Kunkel, Architektura opactw cysterskich. Małopolskie filie Morimond, Wrocław 2008.
-Monasticon Cisterciense Poloniae, red. K. Kaczmarek, J. Strzelczyk, A. M. Wyrwa, Poznań 1999.
-L. Wetesko, Historyczne konteksty monarszych fundacji artystycznych w Wielkopolsce do początku XIII wieku, Poznań 2009.
-H. Kocka-Krenz, Poznań w czasach panowania pierwszych Piastów, [w:] Ziemi-człowiek-sztuka. Interdyscyplinarne studia nad ziemią, red. U. Mazurczak, Lublin 2015.

Sztuka przedromańska i romańska - Lektury podstawowe (ćwiczenia):

-Bochnak A., Pagaczewski J., Polskie rzemiosło artystyczne wieków średnich, Kraków 1959
-Dobrowolski T., Sztuka polska od czasów najdawniejszych do ostatnich, Kraków 1974
-Historia sztuki polskiej, t. 1: Sztuka średniowieczna, red. T. Dobrowolski, Kraków 1965
-Chrzanowski T., Sztuka w Polsce Piastów i Jagiellonów – zarys dziejów, Warszawa 1993
-Kramarek J., Polska sztuka przedpiastowska, Wrocław 1975.
-Mroczko T., Polska sztuka przedromańska i romańska, Warszawa 1988.
-Świechowski Z., Sztuka romańska w Polsce, Warszawa 1990.
-Sztuka polska przedromańska i romańska do schyłku XIII wieku, red. M. Walicki, Warszawa 1971.
-Sztuka pradziejowa w Polsce, Warszawa 1975.
-Sztuka pradziejowa ziem polskich, Gniezno 2002.

II. Sztuka gotycka - Lektury podstawowe (wykład):

-Malarstwo gotyckie w Polsce, t. 1-3, red. A Labuda, K. Secomska, Warszawa 2004.
-Historia sztuki polskiej, t. I . Sztuka średniowieczna, red. T. Dobrowolski, Kraków 1978.
-T. Chrzanowski, Sztuka w Polsce Piastów i Jagiellonów, Warszawa 1993.
-T. Dobrzeniecki, Malarstwo gotyckie w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie, Warszawa 1989.
-Architektura gotycka w Polsce, red. T. Mroczko, M. Arszyński, Warszawa 1995.

-E. Panofsky, Suger opat Saint Denis, [w:] Studia z historii sztuki, oprac. J. Białostocki, Warszawa 1971.
-Tenże, Rzeczywistość i symbol w malarstwie niderlandzkim XV wieku, [w:] Tamże.
-Tenże, Architektura gotycka i scholastyka, [w:] Tamże.

Sztuka gotycka - Lektury podstawowe (ćwiczenia):
-Bochnak A., Pagaczewski J., *Polskie rzemiosło artystyczne wieków średnich*, Kraków 1959.
-Dobrzeniecki T., *Sztuka sakralna w Polsce. Rzeźba*, Warszawa 1980.
-*Gotyckie malarstwo ścienne w Polsce*, red. A. Karłowska-Kamzowa, Poznań 1984.
-Kębłowski J., *Polska sztuka gotycka*, Warszawa 1983.
-*Malarstwo gotyckie w Polsce*, t. 1-3, red. A Labuda, K. Secomska, Warszawa 2004.
-*Historia sztuki polskiej*, t. I . *Sztuka średniowieczna*, red. T. Dobrowolski, Kraków 1978.
-Chrzanowski T., *Sztuka w Polsce Piastów i Jagiellonów*, Warszawa 1993.
-Dobrzeniecki T., *Malarstwo gotyckie w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie*, Warszawa 1989.
-*Architektura gotycka w Polsce*, red. T. Mroczko, M. Arszyński, Warszawa 1995.

Literatura uzupełniająca

I. Sztuka przedromańska i romańska - Lektury uzupełniające (ćwiczenia):
-Białoskórska K., Czy o wyborze miejsca na założenie opactwa cysterskiego decydowały zawsze wskazania reguły? Między teorią o rzeczywistością, [w:] Cystersi w kulturze średniowiecznej Europy, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1992, s. 149-178.
-Bieniek St., W sprawie grobowca Piotra Włostowica, „Roczniki Sztuki Śląskiej" 3(1965), s. 7-14.
-Dobrowolski T., Sztuka Krakowa, Kraków 1971.
-Dobrowolski T., Sztuka na Śląsku, Katowice-Wrocław 1948.
-Dobrzeniecki T., Galeria Sztuki Średniowiecznej. 1, Malarstwo tablicowe: katalog zbiorów, Warszawa: Muzeum Narodowe, 1972.
-Dobrzeniecki T., Maiestas Domini w zabytkach polskich i obcych z Polską związanych. (część trzecia) „Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie" t. XIX, Warszawa 1975.
-Dobrzeniecki T., Malarstwo tablicowe. Katalog zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, Warszawa 1972.
-Dobrzeniecki T., Średniowieczny portret w sakralnej sztuce polskiej, „Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie" Warszawa: Muzeum Narodowe 1969, s. 11-148.
-Dobrzeniecki T., Sztuka sakralna w Polsce. Rzeźba, Warszawa 1980.
-Dunin-Wąsowicz T., Rola cystersów w rozwoju kultury materialnej w Polsce wczesnośredniowiecznej, [w:] Cystersi w kulturze średniowiecznej Europy, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1992, s. 9-23.
-Grygorowicz A., Kościół św. Andrzeja w Krakowie we wczesnym średniowieczu, „Rocznik krakowski" t. 39(1968) s. 5-37.
-Chrzanowski T., Kornecki M., Sztuka Ziemi Krakowskiej, Kraków 1982.
-Kalinowski L. Treści ideowe sztuki przedromańskiej i romańskiej w Polsce, [w:] tegoż, Speculum artis. Treści dzieła sztuki średniowiecza i renesansu, Warszawa 1989, s. 57-80;
-Kalinowski L., Sztuka przedromańska i romańska w Polsce a dziedzictwo karolińskie i ottońskie, [w:] tegoż, Speculum artis. Treści dzieła sztuki średniowiecza i renesansu, Warszawa 1989.
-Karłowska-Kamzowa A., Perspektywy badań nad sztuką cysterską w Polsce, [w:] Cystersi w kulturze średniowiecznej Europy, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1992, s. 127-136.
-Karłowska-Kamzowa A., Sztuka Piastów śląskich w średniowieczu. Znaczenie fundacji książęcych w dziejach sztuki gotyckiej na Śląsku, Warszawa-Wrocław 1991.
-Rozpędowski J., Ze studiów nad palatiami w Polsce, „Biuletyn Historii Sztuki", 24 (1964), s. 243-254.
-Skubiszewski P., Programy obrazowe kielichów i paten romańskich, „Rocznik Historii Sztuki" t. XIII, 1981, s. 5-96.

-Świechowski Z., Architektura polskich cystersów w kontekście europejskim, [w:] Cystersi w kulturze średniowiecznej Europy, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1992, s. 137-147.
-Świechowski Z., Drzewo życia w monumentalnej rzeźbie romańskiej Polski, [w:] Księga ku czci Władysława Podlachy [Wrocławskie Towarzystwo Naukowe. Rozprawy Komisji Historii Sztuki, t. 1], Wrocław 1957.
-Świechowski Z., Fundacje Piotra Włostowica, [w:] Architektura Wrocławia, t. 3: Świątynia, red. J. Rozpędowski, Wrocław 1997.
-Świechowski Z., Znaczenie Włoch dla polskiej architektury i rzeźby romańskiej, „Rocznik Historii Sztuki", V (1965), s. 47-92.
-Zagrodzki T., Czersk: zamek i miasto historyczne, Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Zabytkami 1996.

Materiały własne oraz prezentacje multimedialne.

II. Sztuka gotycka - Lektury uzupełniające (ćwiczenia):

-Białoskórska K., *Kierunki ewolucji architektury cysterskiej w XIII w.,* [w:] *Sztuka i ideologia XIII w*. Materiały Sympozjum Komitetu Nauk o Sztuce Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 5 i 6 IV 1971 r., red. P. Skubiszewski, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1974.
-Dębicki J., *Główne nurty artystyczne w małopolskiej rzeźbie stylu międzynarodowego*, [w:] *Sztuka około 1400.* Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Poznań, listopad 1995, red. T. Hrankowska, t. 1, Warszawa 1996.
-Dębicki J., *Idealizm i naturalizm w małopolskiej sztuce 2 połowy XV wieku. Kilka uwag o relacjach między sztuką a teologią i filozofią*, [w:] *Sztuka około 1500*. Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Gdańsk, listopad 1996, red. T. Hrankowska, Warszawa 1997.
-*Die Parler und der Schöne Stil 1350-1400. Europäische Kunst unter den Luxemburgern*, katalog wystawy, tomy 1-4, Köln 1978.
-Dobrowolski T., *Sztuka Krakowa*, Kraków 1971.
-Dobrowolski T., *Sztuka na Śląsku*, Katowice-Wrocław 1948.
-Dobrzeniecki T., *Malarstwo tablicowe*. *Katalog zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie*, Warszawa 1972.
-Gadomski J., *Gotyckie malarstwo tablicowe Małopolski*, tomy I-III, Warszawa 1986-95.
-Gadomski J., *Związki małopolskiego malarstwa cechowego w latach 1420-1460 z malarstwem innych środowisk artystycznych w Europie*, [w:] *Sztuka i ideologia XV wieku*. Materiały Sympozjum Komitetu Nauk o Sztuce Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 1-4 grudnia 1976 r., red. P. Skubiszewski, Warszawa 1978.
-Grzybkowski A., *Architektura polska około 1300 roku*, [w:] *Polska około roku 1300. Państwo, społeczeństwo, kultura*, red. W. Fijałkowski, Warszawa 2003.
-Guerquin B., *Zamki w Polsce*, Warszawa 1984.
-Kaczmarek R., *Sztuki plastyczne. Rzeźba i rzemiosło artystyczne (od ok. 1280 do ok. 1320)*, [w:] *Polska około roku 1300. Państwo, społeczeństwo, kultura*, red. W. Fijałkowski, Warszawa 2003.
-Kalinowski L., *Kryzys w sztuce późnego średniowiecza*, [w:] *Kryzysy w sztuce*. Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Lublin, grudzień 1985, Warszawa 1988.
-Karłowska - Kamzowa A., *Malarstwo śląskie 1250-1450*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1979.
-Karłowska - Kamzowa A., *Zagadnienie związków polsko-czeskich w malarstwie drugiej połowy XIV i początków XV wieku*, „Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Sprawozdania nr 95 za 1977 rok. Wydział Nauk o Sztuce", (1978).
-Karłowska-Kamzowa A., *Sztuka Piastów śląskich w średniowieczu. Znaczenie fundacji książęcych w dziejach sztuki gotyckiej na Śląsku*, Warszawa-Wrocław 1991.
-Kębłowski J., *Dwie „antytezy" w sprawie tzw. Pięknych Madonn*, [w:] *Sztuka około 1400.* Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Poznań, listopad 1995, red. T. Hrankowska, t. 1, Warszawa 1996.

-Kutzner M., *Społeczne uwarunkowania rozwoju śląskiej architektury w latach 1200-1330*, [w:] *Sztuka i ideologia XIII w*. Materiały Sympozjum Komitetu Nauk o Sztuce Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 5 i 6 IV 1971 r., red. P. Skubiszewski, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1974.
-Chrzanowski T., Kornecki M., *Sztuka Ziemi Krakowskiej*, Kraków 1982.
Malarstwo gotyckie w Wielkopolsce. *Studia o dziełach i ludziach*, red. A.S. Labuda, Poznań 1994.
-Marcinkowski W., *Co to jest Piękna Madonna? Uwagi o wzajemnym powiązaniu formy, funkcji i ikonografii sztuki późnogotyckiej*, [w:] *Prawda i twórczość*, red. M. Kapustka, Wrocław 1998.
-Marcinkowski W., *Przedstawienia dewocyjne jako kategoria sztuki gotyckiej*, Kraków 1994.
-Miodońska B., *Iluminacje krakowskich rękopisów z 1 poł. XV w.*, Kraków 1967.
-Olszewski A.M., *Niektóre zagadnienia stylu międzynarodowego w Polsce*, [w:] *Sztuka i ideologia XV wieku*. Materiały Sympozjum Komitetu Nauk o Sztuce Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 1-4 grudnia 1976 r., red. P. Skubiszewski, Warszawa 1978.
-Olszewski M.A., *Styl Pięknych Madonn w Małopolsce*, [w:] *Sztuka około 1400.* Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Poznań, listopad 1995, red. T. Hrankowska, t. 1, Warszawa 1996.
-Skibiński S., *Polskie katedry gotyck*ie, Poznań 1996.
-Walicki M., *Malarstwo polskie. Gotyk – renesans – wczesny manieryzm*, Warszawa 1961.

Materiały własne oraz prezentacje multimedialne.